

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Az áruház.

Az áruház a modern idő gyermeke. A nagy tőke, a központosító törekvések gyümölcse. Új formája a detail kereskedelemnek. Egyezik vele abban, hogy ez is kicsiben, közvetlenül a fogyasztónak árusít. De lényegesen eltér s ez a főkülönbség abban áll, hogy nagy tőkével, nagy apparátussal és sokoldalúsággal lép fel. — Detailforgalom — nagyban.

Nyilvánvaló, hogy az áruház fojtó versenyt okoz a többi kereskedőnek. Az olcsóbb, tömeges beszerzés, a könnyebb hitel, a nagyobb külsőséggel, széleskörű választékkal fellépő áruház képes akárhány árunál alacsonyabb árt szabni s ami neki a detailistával szemben különös előnye, az áruház nem hitelez, csak készpénz forgalmat ismer. Holott a detailistát régi összeköttetéseinek fenntartása, a verseny hitelezésre szorítja. Az erősebb fél kivált gyengébben megalapozott, kellő szakértelem s körültekintés nélkül vezetett detailüzlettel szemben tehát nyilván az áruház.

De mert a társadalom érdeke, hogy amiként a kézműipar, úgy a kereskedelmi középosztály fenntartassék és közömbösen azt a létküzdelmet, — a mibe a folyton szaporodó és lassanként hazánkban is utat törő áruházi intézmény az amugy is nehezen küzködő, adókkal sulyosan megterhelt, a minden fajtájú fogyasztási s más szövetkezetek által zaklatott detailistát beleüzi — senkinek sem szabad közönyösen szemlélni.

A külföld több államában külön áruház-adót hoztak be, mert a jelen adórendszer mellett a nagy áruházak aránylag jobban járnak mint az egyéni kereskedők. — El fog érkezni nálunk is az idő erre, mert az áruház intézmény, mint éppen látjuk, hazánkban a vidéken is terjed. A fogyasztási szövetkezetek emésztő versenyéhez tehát egy újabb társul: az áruház.

Mily végső hatással lesz e fejlődés a vidéki detailkereskedelemre, eleve tudni nem, csak sejteni lehet. Megnyugtató érzést bizonyára nem kelthet, mert féltő, hogy azonos sorban fog részesülni a detailkereskedelem, mint aminőben részesült a kisipar a gyárak, nagyvállalatok hatása alatt.

Annál is inkább, mert immár oly szaporaság van a detail üzletekben, oly gyorsan teremnek a kérészetű kereskedések, hogy ez maga megöli azokat. Se a gazdasági, se a forgalmi viszonyok nem indokolhatják az új üzletek szinte ész nélkül való alapítását. És bármiként óhajtjuk is, hogy emelkedjék a kereskedelem, nem nagy örömmünk telhetik az oly emelkedésben, amely abban áll, hogy egyik a másikat félrelöki s egymás hulláin épülnek fel az üzletek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, 1905. április 12.

Nagyon kevesen vannak jelen a mai ülésen; a képviselők zöme a vidéken van. A kormányt Tisza István és Lukács László képviselte. Justh Gyula nincsen jelen és így az elnöklésben Bolgár Ferencz helyettesíti.

Gromon Dezső napirend előtt személyes kérdésben nyilatkozott és reflektál Szathmáry Mór közbeszólására az utolsó előtti ülésen, arra „hogy Gromon Dezső november 18. az esti ülésen nem tudott a lábán állani.” Ha él akart ez lenni, rossz éle, ha nem él volt, akkor valótlanság.

Szatmári rektifikálni igyekezett a dolgon és kijelentette, hogy ezen közbeszólást nem használta, de kijelentette, hogy beszélt vele — Gromonnal és szülő ezt mondta volna, nem tudja az elnök mit olvasott fel. Ez nem áll. Ezt nem mondotta, de nem is beszélt Szatmárral, valamint akkor nem járt az elnöki emelvényen amint ezt Szatmári állította. Szatmárral akkor beszélt utoljára, a mikor nála járt a miniszteriumban egy aktát beajánlandó.

Szatmári Mór kijelenti, hogy nem állította, hogy Gromon fenn járt az elnöki emelvényen, de azt mégis állítja, hogy Gromon arra a kérdésre:

Mit olvastak fel most kegyelmes uram? ezt válaszolta: A házfelosztást. Ugy látszik, Gromont cserben hagyta emlékezete.

Gromon Dezső kijelenti, hogy mikor az akta benyújtásáról megemlékezett, tette azért, hogy plaegnansa kifejezze, mikor beszélt utoljára Szatmárral.

E kitérés után elnök bemutatja Berec Ábel soproni megbízó levelét.

Bernáth Béla az állandó igazoló bizottság előadója jelenti, hogy Bottlik Béla és Hilbert Károly legutóbb megválasztott képviselők mandátuma rendben van.

Batthyány Tivadar gróf a II-ik bíráló bizottság elnöke jelenti, hogy Jankovich Marcel, Leitner Adolf és Kaufmann Géza mandátuma véglegesen igazoltatott.

Hammersberg László az indítvány könyvet olvasta fel. Eötvös Károly következő indítványa volt benne:

„Mondja ki a Ház határozottan, hogy Percel Dezső házelnököknek és Tisza István miniszterelnököknek november 18-án és december 13-án együttesen elkövetett cselekményét kárhóztatja és elítéli.”

Olay Lajos: (a jobboldal felé mutat.) Hallgassák, hallgassák és szégyenljék magukat!

Tisza István gróf: Jó, jó! Már egyszer az orrára másztam!

Olay Lajos: Todom! Tudom! de ne röhögjön itt.

A jegyző folytatja a két eset historikumának felolvasását.

A felolvasás végét a baloldal tapsal fogadta.

Dániel László a gazdasági bizottság jelentését adta elő a Ház három havi költségvetéséről és a képviselőháznál alkalmazott lift-kezelőknek fizetésük rendezése iránt való kérévényé tárgyában. Ajánlja elfogadását.

Batthyány Tivadar gróf azon kérést terjesztette elő, hogy azoknak az alkalmazottaknak, akiknek fizetésük vagy viszonyaik rendezve nincs, pótlólag és véglegesen rendeztessék.

Dániel László kijelenti, hogy a gazdasági bizottság ebben a kérdésben albizottságot küldött ki.

A Ház a két rendbeli jelentést elfogadta.

Elnök javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap d. e. tizkor tartsa és napirendje Eötvös indítványának megokolása legyen.

A Ház ehhez hozzájárult.

Kaas Ivor báró a házszabályokhoz szól és sürgeti a még meg nem választott szakkbizottságok megválasztását.

Rakovszky István polemizál Kaas báróval és azt vitatja, hogy szakkbizottság nem szükséges még most.

Azt kéri, hogy ezt a kérdést egyelőre ne bolygassa a Ház.

Tisza István gróf a többség jogába beleavatkozni nem akar. De Kaas megemlékezett arról, hogy a kormány a külföldi szerződések dolgában tárgyal. Ez nem áll. Csak az előkészítő munkák folynak, amelyekben csak a szakelődők vesznek részt. Ez az álláspontja a magyar kormánynak most és csak ezt akarta kifejtetni.

Polonyi Géza utal arra, hogy minden képviselőnek meg van a kezdeményezési joga és így a kormányra várni nem kell. Hozzájárul Kaas Ivor báró sürgető felszólalásához.

Elnök kijelenti, hogy az elnökséget mulasztás a szakkbizottságok meg nem választásáért nem terheli, mert hisz a többség ezt eddig nem sürgette.

Ezzel az ülés 1/41-kor véget ért.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, április 12.

A politikai kombinációk az új miniszterelnök személyére vonatkozólag ismét megindultak.

Ma ismét a közös pénzügyminiszter nyomult homloktérbe s őt emlegetik Tisza valószínű utódjának.

A változás ugyan nem fog egyhamar megtörténni, bármennyire kívánja is ezt Tisza, a mostani miniszterelnök. A király nagy kívánságára, ugyanis, megmarad Tisza állásában és vezeti az ügyeket mindaddig, amíg a válságban fordulat nem áll be.

Hogy mikor fog ez beállani, ennek időpontja ma még meg nem állapítható. Csak annyi látszik bizonyosnak, hogy a kormányváltozás a királynak Budapesten való időzése alatt fog megtörténni.

Bécsi politikai körökben biztosra veszik, hogy ekkor *Burrián* István bárót nevezik ki ügyvezető miniszterelnökké.

Az udvar, tudvalevőleg, minden esztendő májusában Budapesten szokott tölteni néhány hetet.

Ezen a programmon az idén nem fognak változtatni. Május elején a király Budapestre jön s akkor meg fog kezdődni az udvari élet a budai palotában.

Néhány főhercegasszony és főherceg is a fővárosba jön a királylyal. Az udvari bál május tizedike és tizenötödike között fog lezajlani.

Itt tartózkodása alatt a király természetesen fogadni fog néhány politikust s így a kibontakozás aktívabb munkálatai erre az időre várhatók.

Takarékoskodni lehet a sokszorosan kitüntetett és régóta jól bevált **MAGGI-IZESÍTŐ** helyes használata mellett.

Néhány csepp — tálalásnál hozzátéve — elegendő, hogy ezáltal a gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk. — Üvegecskékben 50 fillértől kezdve (utántöltve 40 fillértől kezdve). — Kapható: **DRESCHER GYULA** fűszerkereskedésében, **BAJA**.
MAGGI-kitüntetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 diszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világkiállításokon. (Maggi Gyula bírálótag).

BAJA és VIDÉKE.

Rovatszerkesztő: Fodor Károly.

Iskolakérdés Baján.

Baja, április 12.

Elvégeztetett! A bajai új iskolát tényleg még is oda építik, a hova éppenséggel nem lett volna szabad. Oda viszik az iskolát, a legtávolabb eső helyre.

Évek óta húzódik már ez a kérdés. Évek óta beszélnek a városi közgyűléseken arról, hogy iskolát kell építeni, hogy az új iskolát a Szent Antal utca elejére akarják tenni. Erre a célra meg is vették 24 ezer koronáért a Vojnich féle telket. Több év óta kísért ez a kérdés és még senkinek eszébe nem jutott a felett gondolkodni, hogy vajon helyes, okos, jó dolog lesz e oda építkezni.

Pedig egyszerű a kérdés. Csak meg kell tekinteni honnét jön a legtöbb gyermek ebbe az iskolába? Mindenki tudja, hogy Kiscsávoly és Katona város lakosságának gyermekei járnak ide. Tudja azt is minden bajai ember, hogy ez a két városrész sokkal távolabb esik a Szent Antal utcától semhogy ne kellett volna mindenkinek gondolkodóba esnie, vajjon helyes dolog-e a sok apró gyermeket kitenni annak, hogy esőben, szélben, fagyban, hóban ilyen távol eső részbe járjanak iskolába?

Ma egy kicsit késői a rekrimináció. Ma már nem igen lehet a dolgot változtatni. Hiszen a közgyűlés végleg határozott abban a kérdésben. A munka már kiadatott a vállalkozóknak, a régi épület lebontásához is hozzá fognak és rövid idő múlva, mihelyest a csakánbontó és romboló munkáját elvégezte, hozzáfognak az új épület emeléséhez.

Rámutatunk mindamellett az elkövetett hibára. Tesszük ezt azért, hogy követeljük a bajnak valami módon való orvoslását. Ez az intézet most is tulzsufolt, ezután még inkább az lesz. Kétségtelen, hogy minálunk Baján kevés az iskola. Újra van szükség. Létesítsünk tehát a régi iskola helyén, a vásár téren is egy elemi iskolát a kis csávolyiak és katona városiak részére. Látogatott lesz ez is, az új szent Antal utcai is.

B.

(Értesülésünk szerint tervbe is van véve egy kis csávoly — katona városi iskola létesítése. — Rovat vezető).

Gyáralapítások. Az az még nem tartunk ott, hogy gyáralapításokról beszéljünk. Egyelőre csak arról van szó, hogy tervbe van véve egynagyobb szabású keményítő gyár alapítása. Ezenkívül mint tudva van, terveznek egy kenderfonó és szövő gyárat is. Beszéltek egy nagy export gőzmalom létesítéséről is, de ez bizony végleg elakadt. A gőzmalomból úgy látszik, egész bizonyosan nem lesz már semmi.

Lázár Pál — bácskai birtokos. Lázár Pál, a bácsalmási kerület országgyűlési képviselője e héten bácskai birtokossá lett. Bácsalmáson vett egy nagyobb birtokot és egy házat.

Villanyos világítás létesítése iránt tudvalevőleg mozgalom indult meg Baján. Eddig 4000 lángot jegyeztek. Megjegyezzük, hogy magánosok még nem jegyezték elő szükségletüket. Csupán egyesületek és vendéglősök.

Munkás mulatság. A bajai általános ipari munkás önképzőegylet és a kebelébe tartozó összes szakcsoportokkal egyetemben az önképző könyvtár alapja javára 1905. évi

április hó 24-án (husvét másnapján) az „arany bárány” vendéglő nagyszobájában elsőrendű zenekar közreműködése mellett tánc és nemzetközi világpostával egybekötött műkedvelői előadást rendez, kezdete esti 8 órakor. Belépti-díj személyenkint: I. hely 1 kor. 50 fill. II. hely 1 kor. 20 fill. Állóhely, 70 fill. Karzati ülőhely 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Az esti pénztárnál minden jegy a karzat kivételével 20 fillérrel drágább. Jegyek előre válthatók ifj. Pock József kereskedésében a főtéren. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. Műsor: Régi szerető. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtó: Gécz Pál. Postások: Csermák Mariska, Csészár Margitka, Noszián Annuska, Verner Irénke. Postások: Csizmadia Lajos, Wolf Lajos.

Es is ok öngyilkosságra. Bacsics János dunaszekcsői jómódu földműves tegnap felakasztotta magát. Egy hátra hagyott levelében azt adja okul öngyilkosságának, hogy a szájának szaga volt és attól félt, hogy ezért elválk tőle a felesége.

Meglopta az apját. Kalmár József az a derék fiú, aki az édes apját lopta meg. Az örog valahonnét kocsin tért haza. Amikor a ház elé ért, eléje ugrott a fiú és a kocsiba fogott lovat megütötte, mire az elfutott. A kocsit erővel elvette az édes apjától tuladott rajta és aztán, mint aki jól végezte a dolgát, nyugalomra tért. A nyugalomra térs úgy értendő, hogy bement Szabadkára s ott jelentkezett a törvényszéknél, hogy leülje a rá kiszabott 6 havi büntetést, amelyet a vasutnál elkövetett zablopásért kapott. A derék firma ellen több csinos ügyből kifolyólag van vizsgálat folyamatban. Nem lesz tehát valami nagy nyugalma Szabadkán sem.

Gőzcsónak. Mozgalom indult meg a városban, hogy többen társaságban egy gőzcsónakot szerezzenek be. Célja a gőzcsónak vásárnak az, hogy a nyáron a fürdőévad alatt a gőzcsónak segítségével járhasanak ki a dunai zátonyra fürdeni.

Névmagyarosítás. Dr. Denneberg Károly gyakorló orvos a hivatalos lap mai számának közlése szerint a saját valamint k. Kornél és János gyermekeinek családi nevét „Dömötör“-re változtatta.

Nyomor elől a halálba akart menekülni Gikián János bajaszentistváni lakos. A szegény ember már egész télen teljesen kereset nélkül volt. E felett való elkeseredésében kiment a bajai határban levő Nievel Nándor féle szőlőbe és ott egy élesre fent borotvával elmetszette felső karján az eret. Nievel Nándor teljesen elalélta találta a boldogtalan embert a szőlőben. Nievel rögtön jelentést tett a rendőrségnél az esetről. A nagy vérvesztéstől teljesen elalélta embert beszállították a városi kórházba, hol most gondos ápolásban részesül.

A Nemzeti Szállodában eleven élet lüktet. A Budapestre hazaérkezett Dankó Lajos kitűnően szervezett zenekarával minden hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton közszéles mellett hangversenyez. A szállodás már most tesz nagy előkészületeket, hogy a nyári évadra átalakítsa szebbre és kényelmesebbre a terraszt.

Bajai gabona árak. Buza 16:40 — 17 kor. Rózsa 13:60 — 14 kor. Zab 13 — 13:20 kor. Árpa 14:80 — 15 kor. Tengeri 15:20 — 15:40 kor. Árak 100 kilógramonként.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság ma délután tartotta április havi rendes ülését, *Bezeredy* István főispán elnöklele alatt.

A polgármesteri jelentés tudomásul vétele után Vojnich Máténak az árvaszék mult havi ügymenetéről és az árvapénztár állapotáról szóló jelentését vették tudomásul.

A város egészségügye.

Ezután Kertész Sándor dr. tisztifőorvos olvasta föl jelentését, mely szerint a lefolyt hóban nagy mérvben uralkodó influenza megbetegedés volt, csak hogy intenzivitásából némileg engedett. Különösen a tüdővész és a tüdőlobos 5 éven aluli gyermekek közt fokozta a halálozást. Járvány nem volt. Végül mint örvedetes jelenséget említi meg, hogy a lefolyt hóban a mlakai trachomás iskola előtti téren egy 37 méter mélységű ártézi kut furatott, amelyből a víz 75 cmtrs magasságban a föld felett kibugyog és azóta mindig folyik, percenkint 27 liter tiszta vizet adva. — Meghalt a mult hóban 154 férfi, 162 nő, összesen 358 egyén. Született 178 férfi, 180 nő, összesen 358 egyén. A szaporodás 42.

A jelentés tudomásul vétele után Dembitz Lajos dr. főgyógyész referálja a mezőrendőri ügyekben beérkezett felebbezéseket.

Az első évnegyed közgazdasága.

Ezután Regényi Lajos gazdasági előadó olvasta föl jelentését az első évnegyed közzgazdasági állapotáról.

E jelentés szerint az őszi vetés a szigorú és száraz telet jól kiállta. A tavaszi vetést kellő időben fejezték be. A kapás növények alá a talaj megmunkálása serényen folyik. A termés kilátások kecsegtetőek. Kiemeli, hogy a műtrágya használása nagy arányú lett. Eddig ettől gazdáink konzervatívizmusa idegenkedett, de minthogy meggyőződtek arról, hogy a műtrágyával ellátott talaj hozama nagyobb, ma már nagyobb mérvben használják.

A munkások keresete mérsékelte volt, minthogy azonban a jövőben jó kilátásaik vannak, nyugodtak. A szocializmus terjed, de szocialitáink csendesebbek. A szocializmus terjedéseért a fővárosi pártlapokat okozza.

Ezután a papir-buza ellen kell ki, különösen a budapesti tőzsde ellen melynek papir-buza üzletei az egész világ tőzsdéit irányítják.

A takarmányhiány nagy, de a bajon szerencsére átesnek, ha a készlet teljesen el is fogy.

Az állategészség jó, a sertésvész ereje mulófélben van.

Építkezésekre az idén nincs kilátás. Az ipar is pang, amit annak lehet tulajdonítani, hogy a fogyasztó mezőgazdák anyagi helyzete az idén kedvezőtlenebb volt a rosz termés folytán.

A jelentést tudomásul veszik és felterjesztik a földmívelésügyi miniszternek.

Egyéb jelentések.

Papp György pénzügyigazgató jelentése szerint az adók nagyon roszszul folynak be, annak az oka az ex-lex és a rosz termés.

Gräeff Nikáz tanfelügyelő a mult hóban a szent györgyi iskolát látogatta meg, ahol a tapasztaltak ki-elégítették.

Kéri utasítani a tanácsot az iskolák részére az ifjúsági könyvtárak beszerzésére. Javaslatának értelmében határozatott.

Sztankovics György az utadó állapotáról, *Eperjessy* Béla dr. főgyógyész a helybeli fogház állapotáról olvasta föl jelentését, mire elnöklő főispán az ülést berekeszti.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

— **Április 15.** A szabadkai dalegyesület közgyűlése a főgymnasium dísztermében.

Április 16. D. u. 3 órakor az izr. öns. és gyám. egyesület közgyűlése.

Április hó 16. Famunkások szakgyűlése a „Szarvas” vendéglőben, d. u. 3 órakor.

— **Gyula napja.** Városunk társadalmának több előkelő tagja ünnepelte ma névnapját. A városunkban székelő mindkét honvédezred parancsnokát Borovicén Gyula és Brabéc Gyula ezredeseket, kik ittlétük alatt úgy alantosaiknak, mint pedig a polgári osztálynak tiszteletét és becsülését nyerték el, széles körben ünnepezték. Mindkét ezred tisztikara teljes számban üdvözölte a két parancsnokot. Polgári társadalmunk népszerű tagjai közül dr. Békeffy Gyulát, Birkás Gyulát, Váli Gyulát, dr. Vojnich Gyulát, továbbá Aczél Gyula hittanárt keresték fel igen sokan üdvözleteikkel.

— **Vencel Lajos kiküldetése.** Önkéntes tűzoltó-testületünk parancsnoka: Vencel Lajos újabb kitüntetésben részesül. A Bács-Bodroghmegyei tűzoltó szövetség elnöksége ugyanis öt küldötte ki, mint a szövetség teljhatalmu megbízottját a magyar országos tűzoltó-szövetségnek f. hó 15-én Budapesten megtartandó országos választmányi ülésére.

— **Főhadnagyból adótiszt.** Erdékes kinevezésről ad hirt a hivatalos lap mai száma. A szabadkai 6. honvédegyezrednek egyik volt főhadnagyát, Klein Bélát, aki több éven át mint zászlóalj segédtszt, majd mint ezredsegédtszt szolgált Szabadkán is és tiszti rendfokozatáról történt lemondása után nevét Keményre változtatta, a pénzügyminiszter a világi adóhivatalhoz adótisztté nevezte ki.

— **Halálozások.** Özv. *Ruttkay* Rezsőné Knézy Magdolna nyug. városi tanító. 67 éves korában elhunyt. Az elhunytban Ruttkay István és László városi tanítók édes anyjukat gyászolják. — *Kocsis* József nyug. városi rendőrbiztos 62 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt.

— **A piacrendezéshez.** A városi tanács a közelmúlt napokban véglegesen rendezte az országos- és heti vásárok alkalmával a piaci árusok elhelyezését, amiről annak idején mi is referáltunk. Csupán a Teleki-téren elhelyezett magyar szabók újabb helye nem lett megállapítva. Ma a magyar szabókra vonatkozólag elhatározták, hogy a jövőben az Eötvös-utcában, a bádigosok mellé helyezik őket.

— **A vándorlantos beteg.** A főváros és a nagyobb vidéki városok utcáinak egy ismert alakja: Hazafi Veray János, a pörgekalapu és fokossal járó »vándorlantos» beteg fekszik a Budapest A megróvási »kalandok» írója, a nép- és szegények barátja — a hogy Veray »János vitéz» magát nevezi — már öreg ember. Két év óta gyengélkedik; az idei tél pedig alaposan megviselte. Hiába, nehéz mesterség a költés. Sulyos asztma-baja kitért rajta. Egészen elgyengülve és teljesen lefogyva

került a Rókus-kórházba, a hol most ápolják. Az orvosok azt hiszik, hogy felépül, de János vitéz szomoruan csóválja fejét és azt mondja, hogy nem bizik felépülésében.

Tűz egy üzlethelyiségben. Tegnap éjjel fél 11 óra tájban a Wesselényi utcában levő Haverda Boldizsár tulajdonát képező emeletes ház földszinti bolthelyiségében tűz keletkezett. Turcsányi József férfi szabónak üzlete és műhelye volt a helyiségben, még az esti órákban bezárta az üzletet s valószínű, hogy eldobott gyufától vagy a vasalás alatt gyulladt ki a padlón elhelyezett szalmazsák, amelytől az üzleti berendezés és a javítás alatt álló ruhane-műek is tüzet fogtak. A kivonult tűzoltóságnak a bezárt boltajtót be kellett zuzniok s csak légszivattyu segítségével lehetett az óriási füsttömeg eloszlatása után az égő helyiséget megközelíteni. Azonban így sikerült a tüzet eloltani és a még tüzmentes ingóságokat kihordani.

Öngyilkossági kísérlet. Egy szegény életunt öreg ember akart ma önkézevel véget vetni az élet gondjainak. Gráci János a 65 éves öreg ember neve. Régi gyötrő betegsége adta kezébe a gyilkos szerszámot, egy hosszúélű kést, amelylyel hasba szurta magát. Az életveszélyesen sérült embert a mentők a közkórházba szállították.

Forradalom Oroszországban.

Péte rvr, április 12.

A papság körében szintén nem nézik tétlenül a reformmozgalmat. Ez „a harc keresztény testvérsége” című liga alapítására vezetett, melynek tagjai papok és részben tanárok. Az új liga programja ez: 1. A világi hatalom istentelen megnyilatkozása, azaz az autokrácia ellen való harc. 2. Harc az egyháznak a világi hatalommal szemben való passzív magatartása ellen, ami által az egyház az állam alacsony céljainak szolgájává lesz, az istenieket elárulja, azaz az orosz egyház nyomorultán az abszolutizmust szolgálja. 3. A keresztény szeretet elvének megerősítése társadalom-gazdasági vonatkozásában.

Moszkva, április 12.

A „Vjedomoszti” című lap, mely a kormányval szemben való legenyhébb kritikát is bűnös izgatásnak és hazaárulásnak mondja, újabb időben a népet tervszerűen az intelligencia ellen uszítja azzal, hogy annak törekvései ártalmára lesznek a népnek. A nép -- ugymond -- ne tölje ezt és elemi erővel szálljon vele szembe.

A vásárhelyi gazda érték-papirjai.

— **Millió lopás.** —

Szinte hihetetlennek tetsző hír érkezett ma reggel a szabadkai rendőrséghez.

Hódmezővásárhely városban az éjjel az egykori szabadkai Geiger-féle félmillió lopáshoz teljesen hasonló módon loptak meg egy dúsgazdag vásárhelyi polgárt. A két lopás közt csupán az a különbség, hogy míg Geigertől negyedmillió forint készpénzt vittek el a tolvajok, addig a vásárhelyi nábobtól értékpapirokban vittek el, de majd négyezerakkora értékért.

A rendőri hirdás szerint valószínű, hogy a vásárhelyi lopás tetesei is egész tolvajszövetkezetet képeznek, és ugyancsak a nagyértékű tartalmazó Wertheim pénzszekrényt szállították el észrevétlenül.

Készpénz mindössze 4029 korona volt a vasszekrényben, de annál nagyobb értékűek voltak az értékpapirok. *Kilencvenegy darab* első hazai takarékpénztári részvény volt ugyanis az eltűnt kassa tartalmának legértékesebb része, ami körülbelül **másfél millió** korona készpénznek felel meg. Ezenkívül még 30 darab vásárhelyi, 10 darab endrődi takarékpénztári részvény, egy H. L. névre kiállított 5337 koronáról szóló tótkomlói takarékpénztári betétkönyv és több adóssági kötelezvény volt a szekrényben.

A nagy lopás károsultját Nagy Tóth Sámuelnek hívják s bizony alig hitte róla valaki, hogy ekkora értéket őriz a saját házában. A nagyszabású kasszalopás tetesei azonban valószínűleg sejtették, hogy a nehéz operáció dusan fog nekik jóvedelmezni.

A rendőrség eddig csak annyit állapított meg, hogy ma reggel két ismeretlen urias kinézésű ember távozott kocsin a városból, akikben a tolvajszövetkezet tagjait gyanítják.

A nagystilű büntényről ma az ország összes rendőrségei értesítve lettek

Francia összeesküvés osztrák pénzen.

Bécs, április 11.

A magyar válság gondjainál sokkalta nagyobb keserőség mardossa a királyi lelkét. Az a leleplezés, amely a francia katonai puccs leleplezésével egyidejű.

A bécsi francia nagykövetség jelentést tett őfelségének arról, hogy Syveton és Tamburini Ausztriából kapták a pénzt, hogy Bonaparte érdekében a köztársaságot fölrobantsák. A pénzdadó egy osztrák főherceg volt s a párisi rendőrség már le is tartóztatta azt az embert, aki a pénzt Bécsből francia földre hozta.

Állítják azt is, hogy az adakozók közt a bécsi nunciatura is szerepel és a katonai puccs szervezésében nem csekély szerepe jutott Rómának is. Sem a királynak se a külügyi képviselőnek a francia puccsról tudomása nem volt s kivált nem volt arról, hogy egy főherceg is szerephez jutott benne.

E miatt nagy a keserőség a királyi lelkében és a családi tanács, amelynek összehívását már a lapok is jelentették, e kipattan nagy titok miatt hivatott össze.

SZINHÁZ.

Simon Mariska bucsufellépte. Négy éve, hogy Simon Mariska a szabadkai színház tagja és ezen idő alatt a közönség nagyon megszerette. Ki is érdemelte a szeretetet kedves egyéniségével, temperamentumos játékaival és nagy alakító képességével. A legkülönfélébb genre-u szerepekben láttuk őt és mindig jó volt, — mert mindig a szerepet játszotta. Tegnap este bucsuzott Simon Mariska a szabadkai közönségtől a „Bajusz”-ban Rosette szerepében. A színházat csaknem egészen megtöltötte a hálás közönség, hogy jelenlétével legalább némileg lerója elismerését és kifejezze szeretetét annak irányában, aki annyiszor szerzett neki derűs perceket. Amint megjelent a színpadon viharos taps fogadta amely percegig tartott. Közben gyönyörű virágbokrétaikat és egy hatalmas ezüst koszorút nyújtottak fel neki a zenekarból. Minden felvonás után sokszor kihívták. — Simon Mariska jövőre Nagyváradra szerződött; benne a váradi társulat egy igen tehetséges sokoldalú művésznőt fog nyerni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A tojáskereskedő mulatsága. Megirtuk annak idején lapunkban, hogy milyen kalandon esett át Szabadkán Rövid Menyhért mélykúti tojáskereskedő. Rövid ugyanis itt jártában az utcán megismerkedett két jókedvű emberrel, akikkel aztán több mulató helyet végig járt s mikor már teljesen eláztatták s lefektették, egyikük kivette zsebéből 420 koronát tartalmazó pénztárcáját. A pénzen a két jómadár megosztott s még aznap elutaztak. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a tettesek Bábity Boszko szabadkai és ifj. Sinkó István többször büntetett zentai legény. Később egyiket Szegeden, a másikat pedig Temesvárott letartóztatták s mindkettőjüket Szabadkára hozták. A ma megtartott főtárgyalás alkalmával a két vádlottat azért is felelősségre vonták, mert Szabadkára érkezésük előtti napon Zentán Bojnicsi Lukácstól 5 koronát loptak el. Ezen bűncselekményüket azonban mindketten tagadják. Bábity beismeri, hogy Rövid Menyhért 420 koronáját ő vette el, de Sinkót menteni akarja. A bizonyítás során azonban kiderült, hogy a pénzen megosztottak és hogy Sinkó a kapott pénz egy részét a postatakarékpénztárban helyezte el. A kir. törvényszék ezek alapján Bábity Boszkot lopás büntette miatt 6 havi, Sinkó Istvánt pedig 1 évi börtönbüntetésre ítélte.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

33. „Ez szemébe nézhet a világnak, gondolta Baumné, nem kell félnie” nem kell hajlongnia, ha az élet komolysága szembeszáll vele. Ilyen karok, ilyen kezek keresett cikkek. Ezután fájdalmasan nézett végig Emilen: „Ennek is másképpen lehetett volna, ha ő is, mint Károly, a ráspolyhoz nyul a toll helyett.” De elnyomta mérgét. Ma, Emil születésnapján, Károly megérkezésekor, vidámnak kell lenni. Nem akarta megújítani a régi vitát az ezen kérdésnél túlérzékeny szomszéd ural.

Baumné tehát hozzátartott a születésnapjához, s nem soká mind a négyen kedélyesen ülték körül a családi asztalt, s szücsölték kávéikat. Majd a beszélgetés kezdődött. Természetesen Károlynak kellett először is ujdonságaival előállni és neki sok mondani valója volt. Bejárta a világot, sokat látott, s a látottakon képességéhez mérten sokat is elmélkedett.

Azután a régi időkről beszélgettek, a szegényházi ismerősökről. Sokan meghaltak, az életben maradtak tovább tengődtek nyomoruságukban. Nagyon kevésnek sikerült csak lérázni a nyomor nehéz bilincseit és a nyomor fölé kerekedni.

Mariról, csendes megegyezés alapján nem tettek említést. Nem akarták Emilt megszorítani, nem akarták eszébe juttatni boldogtalan édes anyját, nem akartak neki alkalmat adni, hogy atyja felől tudakozódhassék.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: **AZ ALAPÍTÓK**
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

Baron Vilmos
nagy sirkőraktára BAJA,
Központi Szálloda épületében

Dus raktár legfinomabb és legolcsóbb sarkövekből Betük aranyozásának tartósságáért kezesesség vállalatik.

Szolíd és jó munka.
Temetői munkát elvállalok!

NAGY

kalap-raktár.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a közelgő tavaszi és nyári idényre kül- és belföldi kalapokból rendkívüli nagy választékot tartok

férfi- és gyermek-kalapokban

raktáron, valamint sapkáknak, minden árban. Különösen figyelmükbe ajánlom a hirneves P. C. Habig, valamint Guiseppe Petroli olasz gyárak különlegességi kalapjait, melyek **csakis egyedül nálam vannak raktáron.**

Szives pártfogásukat kérve, maradtam alázatos tisztelettel

Fischer Pál,
Baja.

Szőlővessző!

A világhírű

DELAWARE

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A filokserának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárki-nek. — Nagymennyiségű Delaware-vessző és

szőlőoltvány-eladás!

Cim:

Sziogyártó Nagy Mihály,
Felső-Szeged.

Lugasvesszők 20 drb, két óriással csak 10 korona.

Eladó egy szeletli

teljesen jó karban, függönyökkel együtt, korcsmárosoknak vagy szőlőbe kiválóan alkalmas. Bővebbet

Szemmáry János
vendéglősnél.

489/905. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alólikt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírósnak 1904. Ö. 549/9. sz. a végzése által néhai Czviin Antal volt szabadkai lakos hagyatékához tartozó és leltározott 2998 kor. 20 fillérre becsült butorok, ágyneműek, borok, hordók és pálinkafőző kazánból álló ingók nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. járásbírósnak 1904. Ö. 549/9. sz.

kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínén vagyis Szabadkán II. kör, 126. h. sz. és a halasi szőlőkben leendő eszközlésére és pedig a II. körű házban levő ingókra 1905. **április 25. napjának d. e. 9 órája**, a halasi szőlőkben levő ingókra pedig 1905. **április hó 26. napjának d. e. 10 1/2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingók ezen árverésen a becsáron is eladatni fognak.

Szabadkán, 1905. április hó 7-ik napján.

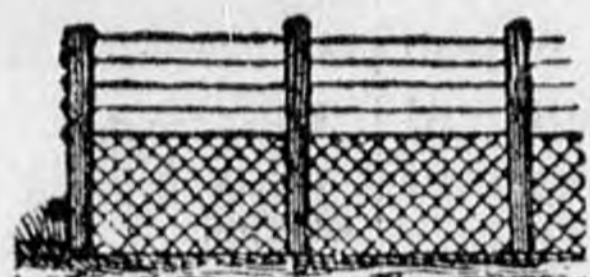
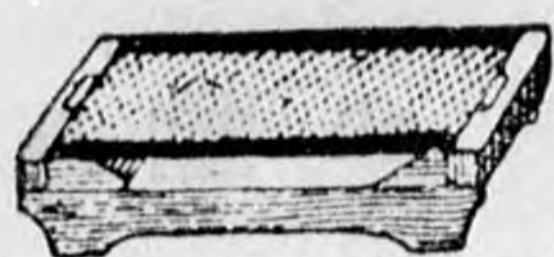
Bende Ignác,
kir. bir. végrehajtó.

Rendeljen nálam sürgősen

8 kor.-ért fakeretű erős acélsodronybetétet,

mely olcsóbb mint a szalmazsák.

Az ágy belméretének beküldése után gyorsan és pontosan készítem.

Ugyisint sodronykerítések udvarok, kertek, szőlők kerítéséhez 42 fillértől feljebb és minden e szakba vágó munkát.

Ifj. UTRY PÁL Baján.

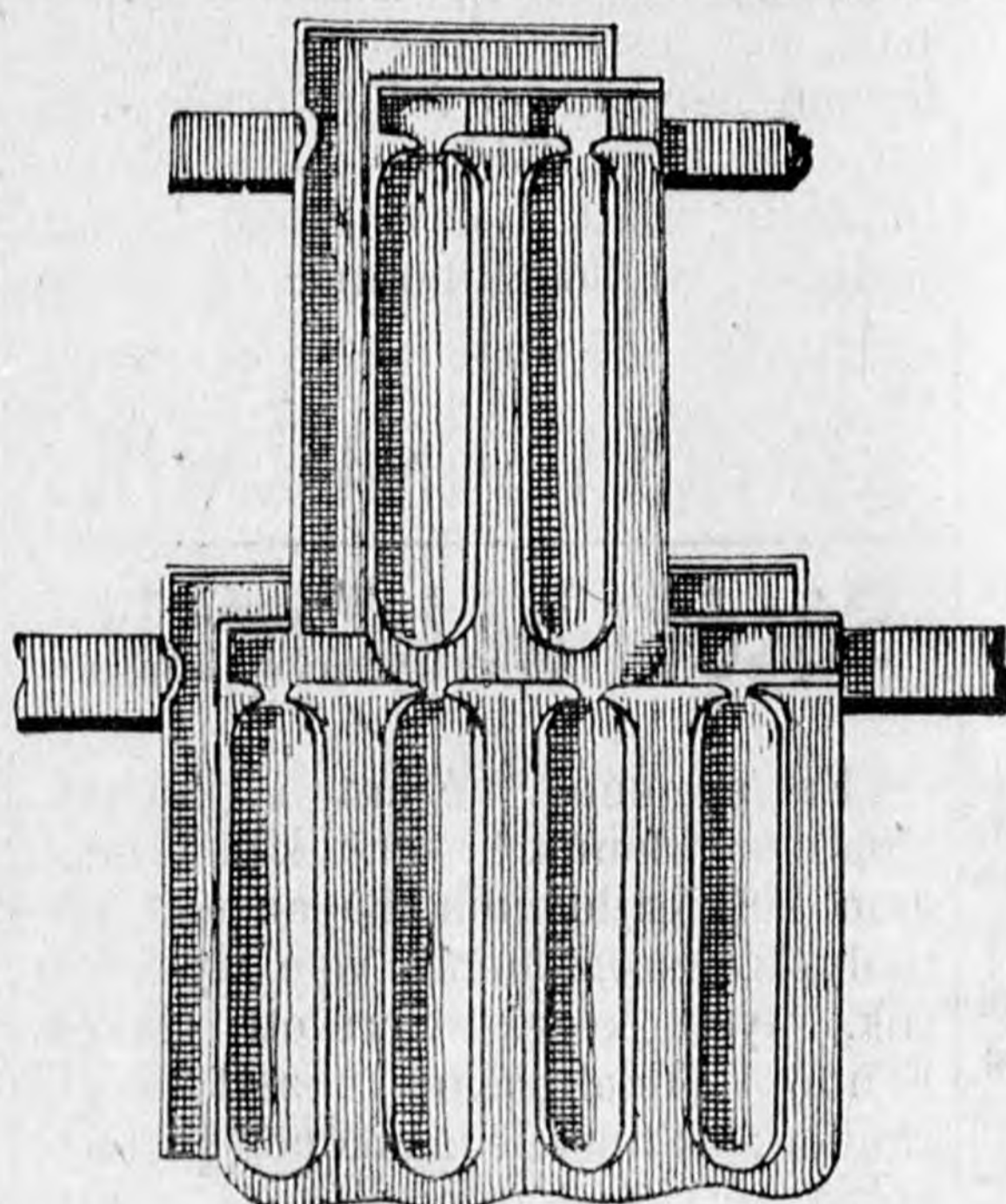
KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér vastag betűkből 6 fillér. Lekeisebb hirdetés 30 fillér.

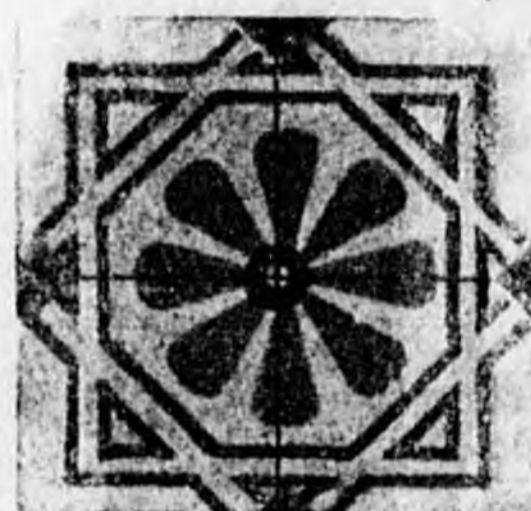
Jó vasalónó ajánlkozik házakhoz, mosott ingeket és galérokat is elvállal. Ing vasalási díja 12 fill. galér 3 fill. Balláné, Dominusz-ház, ház-mesteri lakás.

Raktár kiárusítás minden elfogadható árban Kész női ruha, blous, alsó szoknya, gyermek ruha, női ing stb. VI Deák-utca Dr. Szilassi házban a teljes berendezés eladó

Antikvárium. Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papír 100 drb.-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

ÖZY. SPITZER SIMONNE és TÁRSA BAJÁN

Első bajai francia-cserép, téglá és cementáru gyár, építési anyag raktár

Diszes metallique és mozaik cementlapok, legszebb és legtartósabb burkolat, folyosók, konyhák, üzlet-helyiségek stb. részére. Kiállításokon kitüntetve.

Diszes Francia Hornyos cserép legjobb és legolcsóbb tetőfedő anyag. Tessék árjegyzéket kérni. Telefon 33.

DEUTSCH ALBERT

cipőraktára Szabadka, Főtér 1. szám.

Gyermek fűzős cipő
barna v. fekete.

Legnagyobb
választék!

Legjobb
kivitel!

Leány fűzős cipő
fekete v. barna.

Valódi Goodyear „Világ-cipő”, a jelenkor elismert legjobb cipője.

Férfi czugos cipő, tartós ft. 2.50

Férfi fűzős cipő, erős „ 3.—

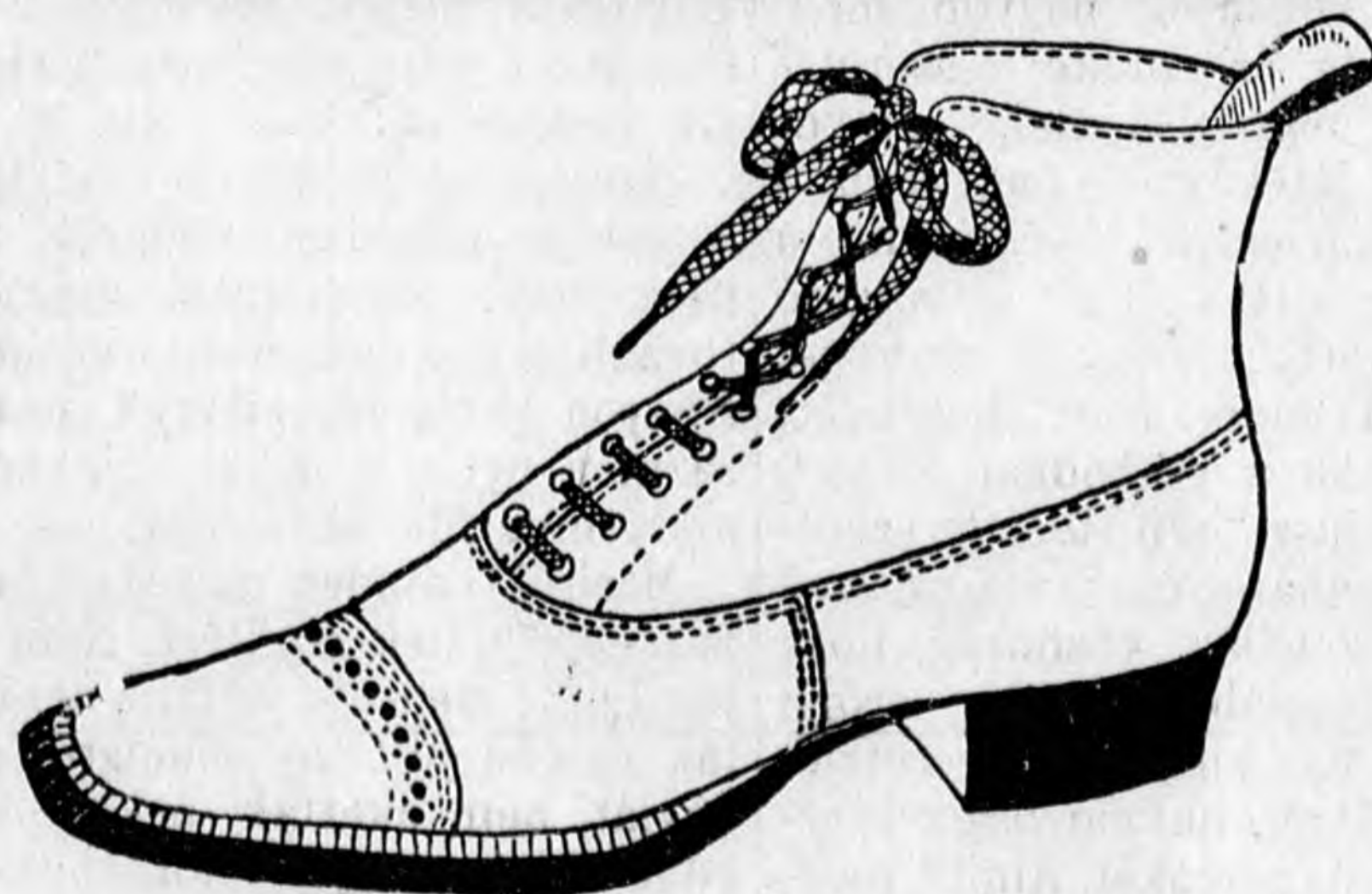
Férfi fűzős Boxcipő „ 4.50

Tiszti cipő borjubőrből „ 4.75
Goodyear varrott.

Férfi fűzős cipő barna bőrből, elegáns „ 4.—

Férfi fűz. cipő Chevraból „ 5.50
Goodyear varrott.

Férfi hegymászó cipő „ 6.75

Elegáns!
Könnyű ipar!
Olcsó!

Női czugos cipő ft. 2.50

Női fűzős cipő, tartós „ 2.75

Női gombos cipő, fekete „ 3.—

Női fűzős cipő, barnabőrből „ 3.—

Női fél cipő fekete bőrből „ 2.—

Női fél cipő barnabőrből „ 2.25

Női fűzős cipő Chevraból „ 4.25
Goodyear varrott, elegáns, sikkes.

Divatos formák!

Jó anyag

Tartósság

Kiváló minőség!

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.